

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Quid potissimum mouerit Paphnutium ad relaxandas Graecis sacerdotibus
uxores cap. xi

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

DE CONIV. ET CONTI. SACER.

suspectam etiam Latinorum. Cœperant enim tum primum rumores spargi esse, qui ab uxoribus, ut hactenus seruatum fuerat, minime continerent, & ex eo cœperunt matrimonia sacerdotum, & contubernia uxorum, sicut & aliarum mulierum haberi suspecta, ut supra dictum est. Sed quoniam Græci id obstinatius quàm par fuerat, detestabant. Tandem de Paphnucii consilio tacito patrum consensu permisi sunt cum uxoribus habitare: Latinis ab omni prorsus uxoribus, ac suspectarum foeminarum contubernio separatis ut superius dictum est. Quod si antiquorum patrum moribus uixissent, profecto disceptare nihil necesse fuerat, nec aliter disponere, quàm quod erat a suis maioribus eo usque seruatum. Legitur id latius in historia tripartita, & in decretis trigesima prima distinctione. Transiui: interea res sic tacita usque ad Sextam Synodum anno salutis sex centesimo septuagesimo quarto, ubi Paphnucii consilium tum primum expresso patrum consensu publice, palam quæ; comprobatum fuit: atque etiam ad perpetuam rei memoriam literis commendatum. Ex quo apparet eiusmodi commixtionem pro certo non licuisse quum noua permissio uxoribus prætere uetus interdictum apertissime uideatur. Nam si quando antea eis licuisset uxoribus uti, nihil necesse fuerat legem condere, quæ his usum nuptiarum permitteret: quem ipsius matrimonii iure maritis omnibus competere certum est. Permittere enim permissum, & concedere concessum uanum fuisset omnino: quod nequæ existimandum est accidere potuisse in eo tam sancto sapientissimoque concilio.

Quid potissimum nouerit Paphnucium ad relaxandas Græcis sacerdotibus uxores, Ca. XI.

Cæterum quia Paphnucii auctoritas magna est ne cui forte uidear de tanto uiro mea hac disce

ptatione quicq̄ uoluisse detrahere: quē amare sane potius, atq̄ laudare par est (etiā si & ipse falli potuit, ut homo, quando nullus mortalium (ut aiunt) omnibus hominibus sapit: dicam quid censeam uerissimiliter mouisse uirū alioqui integerrimum, ut de re tanta actam ardua a cæteris patribus sanctissimis, atq̄ doctissimis uiris tantopere dissenserit. Et enim iste quidem uenerabilis uir Paphnucius nulla alia maioratione pertractus fuisse uideatur, ad concedendas sacerdotibus Græcis uxores, q̄ necessitate. Constat enim uirum Syncerum & castum id consuluisse non tā ut eiusmodi copulā ex sua snia comprobaret, q̄ ut Græcorū pertinaciā, seu potius libidinem quā optime norat ei populo insitam naturalēq̄; esse, tali tunc remedio tēperaret: de qua re eo concilio subtiliter, & copiose differuit. Non enim fieri posse sperabat homo prudentissimus ut ea gens suapte natura semper libidinibus dedita ualere tunc continentiaē frenis aliter melius coerceri, q̄ licentia nuptiarum: & eo præsertim tempore, quo Nicolaitarū secta spurcissima in dies illis regionibus coalesceret: cui neq̄ fornicatio, neq̄ adulterium erat ullo pacto in obscœnis, quū noua hæresi unusq̄q̄ uxore suā, perinde atq̄ uile iumentū, mutuo ad potestatis libitū cōmodaret: dicentes oīa esse debere communia, & propterea uxores ipsas, ut reliquas res gratis, & liberaliter participādas. Nulli mirū ergo si Paphnucius uir p̄spicacis ingenii, in tā corruptissima fornicandi licentia, actā flagitioso libidinis inhonestæ p̄fluuiō, uxores alioqui sacris hominibus interdīctas suis Græcis sacerdotibus specialiter censuerit relaxandas: ut ea scilicet licentia quātū fieri potest aliqua ex parte, eis petulantia illa ueneris sopiretur. Et. n. si lubens, & ex aīo eiusmodi cōubiis assensisset, & nō potius inuitus ob multo maioris mali metū, q̄ imminere sublato nuptiarū remedio præuidebat, quid in causa fuit, quōd & ipse uxori cum cæteris maritis non hæserit: nam uirgo est habitus

DE CONIV. ET CONTI. SACER.

& quo ad uixit uoluptatibus semp infensus fuit. Quod ergo minus malum fore credidit, id adiudicauit faciens dum esse pro meliori: & minus malum anteponendum maiori, non tam ad id, quod liceret, q̄ ad id, quod pro tempore expediret intentus sicut à medicis fieri uideamus in quibusdam morbis, qui feruntur minori malo, q̄ tollantur. Sic Aaron ad euitandum (ut sibi uidebatur) grauius malum, assensit Hebræorum genti, aurei uituli adorationem. Similiter & Moses ob eiusdem gentis duritiam (ut nuper dicebatur) annuit eis ius repudii gentis suam more, non aliter sane concessurus, quoniam neq̄ antea fuerat, nec post, aliquo diuino oraculo comprobatum. Eadem quoque ratione Romana nunc ecclesia eos ipsos sacerdotes Græcos coniugatos tolerat, quia olim Paphnucius coniugauerat: utpote ueteri morbo laborantes, & nullis iam medicaminibus, aut fomentis curabiles. Hæc a nobis fortassis nimis libere, at non ab re certe dicta, ac ædita in publicum. Verum nunc super his quid agendum sit, nihil asserimus certi, neque quicquam asserimus noui præter id quod hæctenus extitit obseruatum: atque assertionem hanc sapientiorum iudicis, & ecclesiæ arbitrio integram, illibatamq̄; relinquimus.

De natura, & moribus Græcorum. Cap. XII.

N Olim hoc loco cuiuspiam gentis gratis mihi inuidiam conuari, si orientales gentes, & in primis Græcos dixero ob superbiam sapientiæ, quam sibi nimium arroganter assumunt, male semper audiuisse: & a uero, & æquo natura gentis sæpius deflexisse: unde olim uelut ex irriguis fontibus, multiplices sectas, diuersa dogmata, & innumeras penè hæreses contra catholicam fidem. Christianamq̄; pietatem emanasse constat. Addas, q̄ eos Latinis semp infensos legimus: unde